

Direktiv om radioutrustning

Näringsdepartementet

2012-11-20

Dokumentbeteckning

COM(2012) 584

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 17 oktober 2012 ett förslag till direktiv om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning. Förslaget är resultatet av en översyn av direktivet från 1999 om radioutrustning och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse (det s.k. R&TTE-direktivet).

R&TTE-direktivet är ett s.k. nya metoden-direktiv. Förslaget till nytt direktiv om radioutrustning är i huvudsak en anpassning av reglerna i R&TTE-direktivet till det s.k. varupaketet. Direktivets tillämpningsområde föreslås också förändras så att fasta teleterminaler och utrustning endast för mottagning faller utanför.

Regeringen välkomnar förslaget och stöder det i väsentliga delar.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/5/EG av den 9 mars 1999 om radioutrustning och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse (det s.k. R&TTE-direktivet) antogs 1999 för att reglera placeringen av radio- och teleterminalutrustning på den gemensamma marknaden. I detta direktiv fastställs väsentliga krav och

kontrollordningar för bedömning av överensstämmelse samt märkning, dokumentation m.m. som tillverkarna ska uppfylla vid utformningen av dessa produkter för att de ska få släppas ut på marknaden. Tillverkarna måste fullgöra flera olika skyldigheter för att visa att deras produkt överensstämmer med direktivet, bland annat upprätta en försäkran om att utrustningen i fråga överensstämmer med direktivets väsentliga krav, anbringa CE-märkningen på utrustningen och ge användarna information om hur utrustningen ska användas.

R&TTE-direktivet är ett s.k. nya metoden-direktiv. Nya metoden är en metod för att harmonisera lagstiftningen kring varor inom EU vad avser miljö, säkerhet och skydd av egendom för att främja den fria rörligheten, en av de centrala delarna i EU-samarbetet. Metoden har använts sedan 1980-talet för att harmonisera regler för olika kategorier av produkter. Den innebär att man i direktiv fastställer väsentliga krav för produkter och kontrollordningar, d.v.s. på vilket sätt bedömning av överensstämmelse mot de väsentliga kraven ska demonstreras, t.ex. genom provning eller granskning av dokument. De tekniska detaljerna återfinns i europeiska standarder som kan vara utarbetade på mandat av kommissionen. En produkt som uppfyller dessa av EU antagna harmoniserade standarder ska förutsättas uppfylla de väsentliga kraven. Tillverkarna kan även välja andra lösningar men måste då visa att utrustningen uppfyller de väsentliga kraven. Den nya metoden omfattar också en ordning för kontroll av produkter som satts på marknaden (marknadskontroll). Marknadskontrollen är en nationell myndighetsuppgift. Det finns också krav på kontrollorganen, där ackreditering förutsätts i Sverige vid tredjepartscertifiering (s.k. anmälda organ). I vissa fall är det tillräckligt med tillverkarkontroll, där tillverkaren med stöd i en teknisk dokumentation styrker överensstämmelsen. Vilka kontrollordningar som ska tillämpas anges i direktiven (hänvisning till särskilda moduler). Nya metoden har varit framgångsrik. Ca 25 olika direktiv har antagits som helt eller delvis följer de harmoniserade principerna. Under årens lopp har det uppstått skiljaktigheter i definitioner, begrepp och tillämpning. Det har därför funnits behov av en översyn.

För att tillvarata erfarenheterna och råda bot på skiljaktigheterna presenterade kommissionen den 14 februari 2007 ett förslag till ett paket av rättsakter ("varupaketet") för att öka enhetligheten och det administrativa samarbetet beträffande ackreditering, standardisering, anmälda organ, marknadskontroll, CE-märkning och förfaranden för bedömning av överensstämmelse.

Varupaketet antogs av rådet i juni 2008. Varupaketet består av:

- Förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter

Marknadskontrollförordningen började tillämpas den 1 januari 2010. I förordningen fastställs övergripande bestämmelser om ackreditering av organ för bedömning av överensstämmelse, CE-

märkning och unionsramen för marknadskontroll och kontroll av produkter som sätts på den gemensamma marknaden.

2012/13:FPM23

- Beslut nr 768/2008/EG om en gemensam ram för saluföring av produkter

Genom beslutet fastställs en gemensam ram med allmänna principer och referensbestämmelser för utarbetandet av unionslagstiftningen om harmonisering av villkoren för saluföring av produkter, d.v.s. för sådana sektoriella produktdirektiv som direktivet om radioutrustning.

Till följd av antagandet av ovan nämnda rättsakter måste R&TTE-direktivet, liksom andra nya metoden-direktiv, ses över och anpassas till principerna för den nya rättsliga ramen. Det innebär bl.a. att man måste införa eller anpassa bestämmelser om skyldigheter för tillverkare, importörer och distributörer, befogenheter för organ för bedömning av överensstämmelse och marknadskontrollmyndigheter, nya moduler för bedömning av överensstämmelse samt CE-märkningens ställning.

I översynen behandlas inte enbart de ändringar som är nödvändiga p.g.a. varupaketet. Förslaget innebär även ändringar avseende direktivets tillämpningsområde samt anpassningar som åtgärdar oklarheter och problem i nuvarande lydelse av R&TTE-direktivet.

Kommissionens förslag presenterades den 17 oktober 2012.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget till nytt direktiv om radioutrustning innebär främst följande förändringar i förhållande till det nu gällande R&TTE-direktivet.

Direktivet anpassas till definitioner och referensbestämmelser i beslut 768/2008/EG om en gemensam ram för saluföring av produkter. En ny definition av radioutrustning omfattar utrustning som avsiktligt avger signaler som använder radiospektrum, oavsett om det gäller kommunikation och andra ändamål. Det innebär att fasta teleterminaler och utrustning endast för mottagning kommer att falla utanför direktivets tillämpningsområde.

Det införs möjlighet att införa krav på att radioutrustning ska fungera tillsammans med tillbehör, t.ex. laddare. Det ska också vara möjligt att kräva att programvarustyrd radioutrustning endast ska kunna köra förenlig programvara.

Vissa administrativa bestämmelser föreslås förenklas eller avskaffas. Det gäller bl.a. kravet på anmälan av sättande på marknaden av utrustning som använder frekvensband vilka inte är harmoniserade av hela EU. Dessutom upphör skyldigheten att anbringa ett identifieringsmärke för utrustningsklassen.

En möjlighet införs att kräva central registrering av produkter i kategorier som uppvisar hög grad av bristande överensstämmelse (artikel 5 i förslaget till direktiv).

Befogenhet att anta delegerade akter och genomförandeakter införs i vissa avseenden, t.ex. för närmare anpassning till den tekniska utvecklingen av vad som ska anses utgöra radioutrustning.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

R&TTE-direktivet har införts i svensk rätt genom lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning. Det finns också en förordning (2000:124) om radio- och teleterminalutrustning. Post- och telestyrelsen har med stöd av lagen och förordningen meddelat föreskrifter (PTSFS 2004:7 med senare ändringar) om krav m.m. på radio- och teleterminalutrustning. Samtliga dessa författningar kommer att behöva ändras för att anpassas till det nya direktivet.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte få några direkta effekter för den svenska statsbudgeten. Den tillsyn och marknadskontroll över radioutrustning som ska utföras av PTS finansieras av avgifter enligt förordning (2003:767) om finansiering av Post- och telestyrelsens verksamhet. Omfattningen av tillsynen och marknadskontrollen bedöms inte förändras väsentligt som följd av det nya direktivet.

Flera av de administrativa bestämmelserna i R&TTE-direktivet föreslås upphävas eller anpassas, vilket kan minska de administrativa bördorna för företagen. De föreslagna bestämmelserna i artikel 5 om registrering av viss utrustning i särskilda kategorier kan emellertid komma att öka de administrativa kostnaderna för tillverkare, distributörer och försäljare av sådan utrustning. Ökningen blir beroende av vilka utrustningskategorier som kommer att omfattas av skyldigheten att registrera. Dessa kategorier framgår inte av direktivet utan kommer att bestämmas i delegerade akter.

Enligt kommissionens konsekvensanalys kommer upprättandet av en central databas för registrering att kosta ca 300 000 euro. Driften av databasen kommer att kosta cirka 30 000 euro per år. Kommissionen anger att kostnaderna för databasen är förenliga med den nu gällande och nästa fleråriga budgetram.¹

¹ COM(2012) 584 final s. 5

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens förslag och stöder det i väsentliga delar. Det är angeläget att reglerna om tillverkning och försäljning av radioutrustning anpassas till varupaketets bestämmelser. Bl.a. mot den bakgrunden bör särlösningar i direktivet för radioutrustning undvikas så långt som möjligt.

Regeringen ställer sig tveksam främst till bestämmelserna i artikel 5 om registrering av viss utrustning i en central databas. Motsvarande regler återfinns inte i varupaketets referensbestämmelser. Allmänt sett hör radioutrustning inte till de klasser av produkter som är mest problematiska i förhållande till användarnas hälsa och säkerhet eller andra väsentliga intressen. Erfarenheterna hittills är också att regeluppfyllnaden för radioutrustning är förhållandevis god. Det kan därför ifrågasättas om den ökade administrativa börda för företagen som registrering innebär motsvarar de fördelar som kan vinnas av åtgärden.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Ännu inte kända.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artiklarna 26 och 114 i Fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt.

Det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen anger i sin konsekvensanalys att åtgärder på EU-nivå är nödvändiga för att anpassa, förtydliga eller förenkla bestämmelserna för den inre marknaden på detta område. Förslaget syftar till en harmonisering av väsentliga och administrativa krav som möjliggör tillgång till EU-

marknaden, och det har klara fördelar jämfört med flera liknande åtgärder av medlemsstaterna var för sig.

2012/13:FPM23

I enlighet med proportionalitetsprincipen går de föreslagna ändringarna inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de fastställda målen. De nya eller ändrade skyldigheterna kommer inte att belasta branschen, särskilt inte de små och medelstora företagen, eller förvaltningarna i onödan eller medföra onödiga kostnader för dem.

Regeringen anser att kommissionens analys huvudsakligen kan godtas.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Regeringskansliet kommer att remittera kommissionens förslag till berörda myndigheter och företag m.fl. Förhandlingar i rådsarbetsgrupp pågår inte f.n. och det har inte meddelats när förhandlingarna kan inledas.

4.2 Fackuttryck/termer